

Judasboom onder het mes

Oculeren van *Cercis canadensis*

Cercis canadensis

***Cercis canadensis* is een lastige plant om te vermeerderen, maar de Amerikaanse kweker Alex Neubauer heeft positieve ervaringen met het chip-budden van *Cercis* op hoogwaardige onderstammen.**

Auteur: Alex Neubauer

Veel bijzondere planten - en *Cercis* is geen uitzondering - laten zich lastig vermeerderen via stek. Veredelen, chip-budding, oculeren of enten, is dan vaak de enige methode van vermeerderen. In dit artikel gaat over de vermeerdering van *Cercis canadensis*.

Begin met een goede onderstam

Na de start met een *Cercis*-zaailing duurt de teelt van een leverbare cultivar, die klaar is voor de verkoop twee jaar. We beginnen het proces met een gezonde eenjarige onderstam van ongeveer 30 cm hoog en maximaal een halve centimeter dik. Het is belangrijk wortels te snoeien om ze te stimuleren te gaan vertakken en om eenzijdige wortels te voorkomen. Eind maart worden de onderstammen in de vollegrond uitgeplant. Daarna volgt de gebruikelijke onkruidbestrijding en bemesting.

Enthout

Uiteraard is het belangrijk bij het enten uit te gaan van het juiste enthout. Sommige cultivars van *Cercis* zijn gemakkelijk te herkennen, andere zijn dat niet. "Een van onze klanten wilde T200 'Appalachia Red' bestellen. Wij hadden de plant niet. Onze klant kocht daarop het verkeerde

enthout, waarbij slechts twee van de 200 planten van de juiste soorten waren: een dure vergissing voor beide partijen", vertelt Alex Neubauer "Het oculatiehout moet ongeveer de dikte van een potlood hebben. Het kan worden geknipt op de kwekerij. We verzamelen het enthout in de vroege ochtend, verwijderen de bladeren direct

en wikkelen de kale takken in een natte handdoek. We leggen het geheel in ijs totdat we het later op de dezelfde dag gebruiken."

Gereedschap

De belangrijkste zaken die nodig zijn voor een succesvolle veredeling zijn een goed oculerermes

Cercis canadensis 'Forest Pansy'.

Peulen van de *Cercis siliquastrum*.

van Tina en bindmateriaal. Dit laatste is meestal plastic tape. Verder nuttig om bij de hand te houden is onder andere een doos met pleisters voor de 'beginnende oculeerders'. Het oculeerseizoen duurt ongeveer acht weken.

Neubauer: "Ervaring krijgen is belangrijk. De manier waarop u begonnen bent is niet noodzakelijkerwijs de manier waarop u nu werkt, en wat werkt voor sommigen hoeft niet te werken voor anderen. We hebben met succes *Cercis* vermeerderd via andere technieken, maar chip-budden is de meest praktische methode voor onze productie. We chip-budden vanaf half augustus tot eind september, als de onderstam goed groeit en 'sappig' is. Het enthout is dan ook nog steeds aan de groei, maar de knoppen zijn goed gevormd en de bast is voldoende afgehard. Ik snij eerst de chip uit de onderstam 1 tot 1 ½ cm boven de grond. Ik trek het mes horizontaal over de onderstam. De tweede snede wordt gemaakt ongeveer een halve centimeter boven de eerste. Vervolgens snij ik net onder de bast door, om het cambium bloot te leggen. De werkwijze kan naar persoonlijke voorkeur worden omgekeerd. Deze uitgesneden schors waar de knop moet komen wordt verwijderd en weggegooid. Vervolgens hou ik de onderkant van het oculatiehout tegen mijn lichaam, en snij ik een bijpassende chip, net zo groot als het oog dat uit de onderstam is verwijderd. Meestal maak ik de lange, gladde snede eerst, begin boven de oog en eindig ik net onder de resterende bladsteel. Ik schuif het mes onder het oog en maak de tweede snede om de chip-bud uit het enthout te snijden. Ik pak dan de chip tussen mijn duim en wijsvinger en duw

hem op de snede in de onderstam. Het is het beste als het groene cambium van de verwijderde chip precies op het blootgelegde cambium van de onderstam past. Dat lukt pas nadat u 100.000 chips of meer hebt gesneden."

Volgens de Amerikaanse kweker is het perfectioneren van je techniek in het begin beter dan meteen snelheid te maken. "Je moet de tijd nemen: snelheid komt later wel. Als ik tevreden ben over de combinatie van ent en onderstam, volgt het dichtbinden met plastic tape. Meestal is de hele entplek in vier tot vijf ronden bedekt. Een vakkundig budder kan 100 tot 150 oculaties per uur maken, afhankelijk van de cultivar. Recht, dik oculatiehout is veel sneller te verwerken dan dunner, zig-zag- groeiende takken."

Cercis siliquastrum 'Bodnant'.

Nazorg

Nadat het chipbudden is voltooid, is de zorg de rest van het jaar minimaal. Het is belangrijk om de planten krachtig en gezond en vrij van onkruid te houden. Een paar weken na het chip-budden, is het mogelijk om te controleren hoe succesvol uw verdelingswerk was. De band breekt en splijt open. Op dit moment kunt u zien of de knoppen zijn vastgegroeid, of dat ze naar buiten zijn geduwd. Een mooi vergroeide knop toont tekenen van callus rond de randen en is iets verzonken in het centrum. Het moet een normale, gezonde kleur - niet droog of bruin- hebben. U kunt mislukte vergroeiingen nogmaals proberen te chip-budden. "Op onze kwekerij hebben we meestal een slagingspercentage van tussen 75 tot 90 procent. Dit betekent niet dat we uiteindelijk zoveel planten kunnen afleveren, want windbreuk, schade door insecten en vorst eisen hun tol", aldus Neubauer.

Het volgende jaar

"Medio tot eind februari knippen we de onderstam af, net boven het ingezette oog. We knippen onder een hoek van 30 graden. Dat is zeer belangrijk omdat de wond aan het einde van het groeiseizoen dan nauwelijks zichtbaar zal zijn, waardoor de plant rechter is, sterker en beter bestand tegen de ziekte - en dus van hogere kwaliteit. Op dit moment geven we kunstmest, en kort daarna plaatsen wij stokken om rechte scheuten te verkrijgen en takbreuk te voorkomen. Het verwijderen van de top zorgt ook voor veel wild. Het wild moet worden verwijderd door snoeien dicht bij de onderstam. Dit is tot drie

keer per seizoen nodig. We binden de hoofdtak aan en verwijderen de onderste takken. Ik schat dat we elke boom in twee groeiseizoenen bijna twintig keer behandelen: dit omvat het bijknippen van de wortels van de onderstam, planten, veredelen, stokken, aanbinden, het verwijderen van wild en snoeien, oogsten, sorteren, bundelen, op slaan, en uiteindelijk verzenden. Daarnaast bestrijden we aantasters.”

Onze opbrengst

Afhankelijk van de cultivar en de onderstam vormt een jonge plant 4 tot 7 knoppen per meter met een stam dikte van 2 cm tot 3 cm aan het einde van het volgende groeiseizoen. Deze zijn klaar om te worden verkocht als spullen.

“Beworteling van stek is naar verluidt moeilijk en varieert tussen de cultivars. Een studie rapporteerde een maximaal beoordelingspercentage van 83 procent, terwijl de meeste cv's veel lager

scoorden.

Cercis chinensis lijkt gemakkelijker te wortelen, maar tweejarige, vollegrondplanten zijn kleiner. Hoewel ik er geen persoonlijke ervaring mee heb, weet ik dat *Cercis* kan worden geproduceerd uit weefselkweek.

Onze persoonlijke ervaring en het ontbreken van planten op de markt, die op een andere manier zijn vermeerderd heeft ons ervan overtuigd het chip budden op vaststaande onderstammen de meest succesvolle en levensvatbare methode is voor het produceren van cultivars van *Cercis canadensis*.

Belangrijke nieuwe *Cercis* cultivars

- 'Ruby Falls', die voortkomt uit een kruising van Lavender Twist 'Covey' x 'Forest Pansy' is de eerste treurende donkerbladige judasboom, afkomstig uit het kruisingsprogramma van Dr Dennis Werner's aan de North

Alex Neubauer.

Carolina State University (NCSU).

- 'Merlot' - *C. Texensis* x 'Forest Pansy' hybride met dikke, glanzende donkere bladeren die hun aantrekkelijke uiterlijk behouden tot laat in het groeiseizoen, een dichter, meer warmte-tolerante en meer rechtop alternatief voor 'Forest Pansy', een ander product van Dr. Werner.
- 'Ace of Hearts' - is een compacte, symmetrische cultivar met bladeren die maar een derde van de grootte hebben van de soort.
- 'Alley Cat' - bont bladig met witte schakering die het hele seizoen blijft en niet verbrandt.
- 'Kay's Early Hope' - bloeit tien dagen vroeger dan andere judasbomen en bloeit langer door. Deze vernoemd naar de late NCSU basketbalcoach Kay Yow.
- 'Little Woody' - compacte vorm met kleinere, blauwachtigebladeren.

Dit artikel is eerder geplaatst in *the American Nurseryman*. Alex Neubauer is de eigenaar van *Hidden Hollow Nursery, Belvidere, Tennessee*.